

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ซึ่งล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยอย่างมากและกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสโลกาภิวัตน์ ได้หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็ว การรับเอาสิ่งต่าง ๆ เข้ามาใช้ในวิถีชีวิตแบบไม่มีภูมิคุ้มกัน ทำให้คนในสังคมไทยจำนวนไม่น้อยดำเนินชีวิตอย่างหลงทาง เกิดค่านิยมใหม่เห็นความร่ำรวยและการมีอำนาจความสำคัญกว่า การแก่งแย่งแข่งขัน การเอาัดเอาเปรียบจึงเกิดขึ้นและฝังรากลึกลงเรื่อย ๆ เกิดการแตกแยกทางความคิด ขาดความสามัคคี สถาบันครอบครัวจำนวนมากล่มสลาย คนห่างวัดมากขึ้น การขาดเลขาจิตใจทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมลดน้อยลง ส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก และเยาวชน ผู้ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติสืบต่อไป (ทิตานา แคมมณี. 2546 : 27 – 28) แม้กระทั่งวงการศึกษาก็ในปัจจุบัน กระแสโรงเรียนที่มุ่งสร้างคนเก่ง แข่งขันกันที่จะมุ่งให้นักเรียนของตน สอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ หากสังคมเรานับคนเก่งเราก็จะได้คนเก่ง แต่ถ้าหากคนเก่งเหล่านั้นขาดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ เขาก็จะกลายเป็นคนที่เห็นแก่ตัวคิดถึงตัวเองมากกว่าส่วนรวม และในทางตรงข้ามการศึกษาจะต้องช่วยให้มนุษย์เป็นคนดีเหนือสิ่งใดให้ทุกคนสามารถมีชีวิตที่เต็มไปด้วยความสุข อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แต่ควรสอนให้เราสามารถมีชีวิตที่สมบูรณ์ คนดีเท่านั้นที่จะคิดช่วยเหลือผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ เนื่องจากเยาวชนยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน โรงเรียนต้องช่วยเตรียมตัวเด็กนักเรียนตั้งแต่ประถมศึกษาให้มีความสามารถในการสร้างความสุขให้กับตนเองและมีภูมิคุ้มกันจากปัญหาต่าง ๆ รอบด้านในสังคมปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 1 – 3)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคน โดยเน้นการพัฒนาด้านสุขภาพ และพัฒนาการศึกษาทุกรูปแบบ อันเป็นสื่อกลางให้สังคมมีจิตสำนึกของความเป็นไทย การปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ส่งเสริมความรู้รักสามัคคี ปลูกจิตสำนึกในการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลาง การพัฒนา มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ปลุกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 4)

เนื่องจากค่านิยมเป็นตัวกำหนดความประพฤติและการปฏิบัติของคน และการประพฤติก การปฏิบัติของคนเป็นตัวการทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป จึงอาจจะกล่าวได้ว่าค่านิยมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ก็มีส่วนทำให้ค่านิยมใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เหมือนกัน พุคอีกนัยหนึ่งก็คือค่านิยมเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญมาก เพราะส่งผลกระทบต่อความเจริญ ความเสื่อมของสังคม และความมั่นคงของชาติ อาจกล่าวได้ว่าค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ค่านิยมบางอย่างได้สร้างแก่นของวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญมาก และมีผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม กล่าวคือสังคมที่มีค่านิยมที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น ถ้าสังคมใดยึดถือค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละหรือความสามัคคี สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าแน่นอน แต่ในทางกลับกัน ถ้าสังคมใดมีค่านิยมที่ไม่สนับสนุนความเจริญ เช่น ค่านิยมที่เชื่อเรื่องโชคละคราก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชาซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนา เป็นต้น (อัจฉรา สาครจันทร์. 2554 : 23)

การที่จะพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ มีศักยภาพและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการศึกษาเป็นปัจจัยหลักหรือเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เพราะการศึกษา เป็นรากฐานของการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญ ส่งเสริมคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3 – 6)

จากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน เช่นปัญหาสังคม ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ปัญหาการเรียนประพฤตินักเรียนไม่เหมาะสมในเวลาเรียน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และปัญหาอาชญากรรม จากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับนักเรียนดังกล่าวพบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริงคือ การที่นักเรียนได้รับการกล่อมเกลาทางจิตใจไม่เพียงพอ และในบางกรณีถูกละเลยจากสถานศึกษาที่ปลูกฝังในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ จนทำให้ขาดสำนึกต่อหน้าที่ ขาดความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี ขาดการใช้สติปัญญาขบคิด และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน ที่ยุ่ง ส่งเสริม ชักจูง และโน้มนำอย่างต่อเนื่อง ด้วยรูปแบบที่มีการพัฒนาอย่างหลากหลาย จนยากต่อการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนให้สัมฤทธิ์ผลได้ (กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. 2550 : 5)

คณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดนโยบายในการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยนำมาประพฤติปฏิบัติ ในการสร้างสังคมให้มีความสงบสุข และเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ได้แก่ มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ และค่านิยมถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้บรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและวิชาประวัติศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557 : 4)

การที่จะพัฒนาคุณภาพสังคมไทย ต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาคนตั้งแต่ในกลุ่มเด็กและเยาวชน เพื่อก่อให้เกิดรากฐานที่เข้มแข็งของสังคมไทยในอนาคต จะได้เป็นพลังในการที่จะขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายและขึ้นหัชคภายใต้อการแข่งขันในโลกยุคใหม่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน แต่เมื่อพิจารณาถึงพัฒนาการด้านจิตและสังคมของเยาวชนไทยในปัจจุบันจะพบว่าเยาวชนไทยยังมีความอ่อนด้อยในด้านพุทธิปัญญาทางสังคม มีปัญหาด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนและสร้างปัญหาแก่สังคม จากการใช้วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ชีวิตโดยกลุ่มเยาวชนพบว่า มีการใช้เวลา

หมดไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น การนอน เที่ยวเล่น ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา ใช้เงินฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาปะปนกับวัฒนธรรมประเพณีของไทย ไม่วางแผนเป้าหมายในชีวิต รอให้ถึงเวลาแล้วจึงคิดถึงอนาคต (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. 2556 : 2)

จากผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ขาดความอดทน มีความประพฤติไม่เหมาะสม มีค่านิยมและลักษณะนิสัยฟุ่มเฟือย ขี้หวัดดู รักสบาย ไม่รักการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นบุคคลที่มีความพร้อมและสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศในการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
3. สถานศึกษา และครูสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557 : 4)

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย
8. มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ
10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ
12. กำเนิดถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,248 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นูริรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 297 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ เกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1979 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนเป็นฐานเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสิทธิภาพ และขนาดของโรงเรียน

3.1.1 ประสิทธิภาพ

3.1.1.1 น้อยกว่า 10 ปี

3.1.1.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 ขนาดใหญ่

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดเล็ก

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นูริรัมย์ เขต 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ หมายถึง แนวทางดำเนิน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดค่านิยมหลัก 12 ประการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 เพื่อนำสู่การประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมหลักของคนไทย และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ ดังนี้

1.1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่ แสดงถึงความสำนึกและภาคภูมิใจความเป็นไทยปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมหน้าเสาธงสม่ำเสมอ

ต่อเนื่อง จัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดกิจกรรมพึงธรรมะจากพระสงฆ์
จัดกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ นำเสนอข่าวในราชสำนัก พระราชกรณียกิจ
และจัดกิจกรรมการเขียนเรียงความเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2 **ข้อสัจย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม** หมายถึง
การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการขีตมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงคือ
ตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุม
ตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย โดยมีการดำเนินงานในเรื่อง
เกี่ยวกับจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ตามหลักสูตร จัดกิจกรรมจิตอาสา จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชู
เกียรติบุคคลที่ทำความดี จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เพลง นิทานคุณธรรม และ
จัดกิจกรรมบริจาคเพื่อการกุศลและสาธารณะประโยชน์

1.3 **กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์** หมายถึง การประพฤติที่แสดงถึง
การรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง
และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูอาจารย์ โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับ
จัดกิจกรรมวันสำคัญที่แสดงถึงความกตัญญูต่อบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากนิทาน เพลง สื่อ
เพื่อปลูกฝังค่านิยมความกตัญญู จัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติคนดี จัดกิจกรรมมารยาทของ
นักเรียนที่ควรปฏิบัติอย่างเหมาะสม และจัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อพ่อแม่
ครูอาจารย์

1.4 **ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม** หมายถึง
การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้
ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในและนอก
ห้องเรียน โดยเน้นกิจกรรมรักการอ่าน จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อน จัดกิจกรรม
แข่งขันตอบปัญหาจากสารานุกรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ และจัดกิจกรรมส่งเสริม
ศักยภาพนักเรียนจากโครงการประดิษฐ์

1.5 **รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม** หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึง
การเห็นคุณค่า ความสำคัญ ภาคภูมิใจ อนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยอันดีงาม
โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมฝึกมารยาทไทยแก่นักเรียน จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติ จัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีพื้นบ้าน จัดกิจกรรม
สืบทอดภูมิปัญญาไทย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร

1.6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่น เมื่อแผ่และแบ่งปัน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตน โดยยึดมั่นในคำสัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารี ช่วยเหลือผู้อื่นเท่าที่ช่วยได้ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังกาย และกำลังสติปัญญา โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี จัดกิจกรรมอบรมนักเรียนผ่านนิทานคุณธรรม จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม จัดทำ กฏระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน และจัดทำแบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (ประเมินผู้เรียนเพื่อการพัฒนา)

1.7 เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ ถูกต้อง หมายถึง การแสดงถึงการมีความรู้ ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหน้าที่และสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่นภายใต้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมค่ายบูรณาการ เน้นการอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ จัดกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อชุมชน โยชน จัดกิจกรรมสภานักเรียน จัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน และจัดกิจกรรมกีฬา

1.8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายไทย มีความเคารพและ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ นักเรียนฝึกปฏิบัติตามกฏระเบียบ กติกา ข้อตกลงร่วมกันของครอบครัว ห้องเรียน โรงเรียน สังคม จัดกิจกรรมเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิ ขั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวัน จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้กฎจราจร และจัดกิจกรรมฝึกมารยาทไทย

1.9 มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำอย่างรอบคอบ ถูกต้อง เหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิต โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมฝึกสมาธิแก่นักเรียน จัดกิจกรรม พัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล จัดกิจกรรมเรียนรู้ผ่านโครงการคุณธรรมสำนึกดี จัดทำสมุดบันทึกพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจัดกิจกรรมตามรอยพ่อ (เศรษฐกิจพอเพียง)

1.10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนิน ชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการดำเนินงาน ในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและ สิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมรักการออม จัดกิจกรรมปลูกพืชผักสวนครัว และจัดกิจกรรมธนาคารขยะ

1.11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา หมายถึง การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงปราศจากโรคภัย มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละอายเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำมาหากิจของศาสนา โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย และแข่งขันกีฬา จัดกิจกรรมค่ายคุณธรรม จัดกิจกรรมตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ จัดกิจกรรม ณะแนว และจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ

1.12 คำนี้ถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง หมายถึง การปฏิบัติตนและให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และประเทศชาติ ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม โดยมีการดำเนินงานในเรื่องเกี่ยวกับจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์ จัดกิจกรรมจิตอาสา / จิตสาธารณะ จัดกิจกรรมเรียนรู้จากข่าว เหตุการณ์ประจำวัน จัดกิจกรรมเสริมสร้างประชาธิปไตย ในโรงเรียน และจัดกิจกรรมรณรงค์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

2. ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาในการทำหน้าที่เป็นครู แบ่งเป็น

2.1 น้อยกว่า 10 ปี

2.2 ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวกำหนดขนาดของสถานศึกษาคตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

3.1 ขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 1 – 120 คน

3.2 ขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 – 300 คน

3.3 ขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลที่จัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 โดยให้บริการทางการศึกษารอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอนางรอง

อำเภอปะคำ อำเภอหนองกี่ อำเภอหนองหงส์ อำเภอโนนสุวรรณ อำเภอโนนดินแดง อำเภอ
ละหานทราย และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University